

Ο άγιος Ιωάννης ο Χρυσόστομος είναι από τους μεγάλους Ιεράρχες και οικουμενικούς Διδασκάλους της Εκκλησίας. Γεννήθηκε στην Αντιόχεια το 344 μ.Χ. Ο πατέρας του, ανώτατος αξιωματικός του στρατού, ονομαζόταν Σεκούνδος και η μητέρα του Ανθούσα. Ορφάνεψε από πατέρα πολύ μικρός, και η μητέρα του, σε ηλικία 23 ετών, δεν έκαμε δεύτερο γάμο, αλλά έμεινε χήρα, για να αφοσιωθεί στην ανατροφή του παιδιού της. Η Ανθούσα ήταν μια αληθινή χριστιανή μητέρα, που έμεινε το όνομά της στην Εκκλησία. Ο περίφημος στην εποχή του ρήτορας Λιβάνιος, διδάσκαλος του αγίου Χρυσοστόμου, είπε μια μέρα για την Ανθούσα· «Βαβαί, οίαι παρά τοις χριστιανοίς γυναίκες εἰσιν!». Τί θαυμάσιες, που είναι οι γυναίκες των χριστιανών!

Στα 370, δηλαδή σε ηλικία 26 ετών, ο άγιος Ιωάννης βαπτίσθηκε, στα 381 χειροτονήθηκε διάκονος, και στα 386 πρεσβύτερος. Είχε τέτοια επίδοση στις σπουδές του, ώστε ο διδάσκαλός του Λιβάνιος, όταν τον ρώτησαν ποιόν θα άφηνε διάδοχό του, είπε· «Τον Ιωάννην, ει μη τούτον χριστιανοί εσύλησαν»· τον Ιωάννη, αν δεν τον είχαν κλέψει οι χριστιανοί. Στην αρχή ο άγιος Ιωάννης, για να μην αφήσει τη χήρα μητέρα του, εργάστηκε ως συνήγορος στα δικαστήρια, κι όταν εκείνη πέθανε, έγινε μοναχός κι έφυγε στην έρημο, οπού έζησε ασκητικά τέσσερα χρόνια. Όταν χειροτονήθηκε πρεσβύτερος, έμεινε στην Αντιόχεια ένδεκα χρόνια, κοντά στον επίσκοπο Φλαβιανό, που τον υπηρέτησε πιστά και του συμπαραστάθηκε με αφοσίωση. Ευνοημένος από το Θεό ήταν ο γέροντας Φλαβιανός, έχοντας κοντά του τον πρεσβύτερο Ιωάννη.

Η φήμη του αγίου Ιωάννη είχε ξεπεράσει τα όρια της Αντιόχειας κι είχε διαδοθεί παντού. Γιατί ήταν προικισμένος από το Θεό με εξαιρετα χαρίσματα, τα οποία καλλιέργησε και αύξησε με λαμπρές σπουδές. Το μεγάλο χάρισμα του αγίου Χρυσοστόμου και το κύριο γνώρισμά του ήταν η ευγλωττία του. Η χάρη και η δύναμη των λόγων του είναι πραγματικά δώρο ουράνιο, καθώς το λέγει και ο ιερός ύμνος· «Εκ των ουρανών εδέξω την θείαν χάριν». Στην Αντιόχεια, ως συνήγορος πρώτα και ως διάκονος ύστερα και πρεσβύτερος, έγινε γνωστός σε όλους για τη ρητορική του δεινότητα. Περίφημοι είναι οι εικοσιένας λόγοι του «Εις ανδριάντας», που είπε τότε, σε μια πολύ κρίσιμη πολιτική και κοινωνική στιγμή, στην οποία βρέθηκε η πόλη της Αντιόχειας.

Το 398, όταν χήρεψε ο πατριαρχικός θρόνος, κρυφά τον πήραν από την Αντιόχεια, για να μην το μάθει ο λαός, και τον πήγαν στην Κωνσταντινούπολη, όπου εξελέγη και χειροτονήθηκε Αρχιεπίσκοπος. Εκεί έμεινε έξη χρόνια κι εργάστηκε με όλες του τις δυνάμεις, διδάσκοντας το λαό και ποιμαίνοντας την Εκκλησία. Αλλά ο άγιος Ιωάννης δεν ήταν από τους ανθρώπους, που συμβιβάζονται με το κακό, κι είχε να παλέψει τότε με πολλά κακά, εκκλησιαστικά και πολιτικά. Δυστυχώς όλοι οι άνθρωποι της Εκκλησίας δεν είναι πάντα εκείνοι που πρέπει να είναι· και οι άνθρωποι πάλι της Πολιτείας, με διάφορες προφάσεις επεμβαίνουν στα εκκλησιαστικά, και τότε η Εκκλησία και οι καλοί ποιμένες πληρώνουν ξένες αμαρτίες. Ο άγιος Ιωάννης το 404 καθαιρέθηκε κι εξορίστηκε στην Αρμενία, όπου και πέθανε το 407.

Αλλά για την Εκκλησία και τους Αγίους του Θεού δεν έχουν καμιά σημασία οι χρονολογίες. Η Εκκλησία ζει στον αιώνα και οι Άγιοι είναι πάντα μαζί μας. Ο άγιος Ιωάννης, λίγα χρόνια μετά το θάνατό του, ονομάσθηκε Χρυσόστομος. Ερμήνευσε σχεδόν όλη τη θεία Γραφή, και τα έργα που άφησε στην Εκκλησία είναι από τους μεγαλύτερους

πνευματικούς θησαυρούς του κόσμου. Είναι ο μεγάλος Ιεράρχης, ο οικουμενικός Διδάσκαλος και ο Μάρτυρας της Εκκλησίας. Έδωσε όλο τον εαυτό του στην Εκκλησία και συγκρούστηκε με το κακό, όπου κι αν το βρήκε μπροστά του. Καθαιρεμένος κι εξόριστος, άρρωστος και σωματικά εξαντλημένος, πέθανε, μάλλον δε κοιμήθηκε σ' ένα χωριό της Αρμενίας, με τα τελευταία αυτά λόγια στο στόμα του· «Δόξα τῷ Θεῷ πάντων ἕνεκεν». Αμήν.